

'Αγωνίζομαι μετά θάρρους . . . 'Αλλαχ,
φεύ ! αἰσθάνομαι ότι ἔξηντλησα σλα τὰ
μέσα, καὶ ἐν τούτοις ἡ πληγὴ τῆς ἀτυ-
χοῦς ταύτης ψυχῆς αἰμάσσει ἔτι, ὅπως
κατὰ τὰς πρώτας ημέρας. Φοβεῖται πάν-
τοτε καὶ ἀμφιβάλλει ! . . . 'Αλλὰ τί νά σου
εἴπω, φίλε μου ; Μήπως καὶ ἔγω, ὅπως δ
Σχούλτε, δὲν ὑπέφερον ἀλλοτε τὰς αὐτὰς
ἀγωνίας, τοὺς αὐτοὺς φόβους ; 'Αλλὰ
τότε τούλαχιστον ἡ ζωή μου διέρρεε γλυ-
κεῖα καὶ φαιδρά . . . Εἶχον πλησίον μου τὴν
"Αρτεμιν, ἥτις μοι ἔδιδε ζωὴν καὶ ἐλ-
πίδα . . .

"Αχ ! πόσον ἀπεγοητεύθην, Βιλχέλμ.
Πολλάκις μοι ἔρχεται κατὰ νοῦν ν' ἀφήσω
τὸν κόσμον τοῦτον καὶ νὰ πετάξω εἰς τὸν
οὐρανόν, ἐνθα θὰ ἐπανεύρω τόσας προσφί-
λετες ψυχάς, καὶ πολλάκις ἡ ίδεα, δῆτι θ' ἀ-
φήσω μόνον τὸν Σχοùλτς, μὲ ἀναχαιτί-
ζει ! . . .

‘Υγείαινε, Βιλχέλμ· μετά τινας ἡμέρας
Θὰ ἐπαναλάβω τὴν ιστορίαν μου· ἀπηνύ-
δησα ἐκ τῶν τελευταίων συγκινήσεων και-
τικώς ἀνάγκην ἀναπτύξεως! . . .

"Επειτας συνέγεια.

* * T.

A. ПОГРЕБКИН

ΕΘΝΙΚΟΥ ΡΩΣΣΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

ПОУЧАВА

[Συνέχεια καὶ τέλος]

'Αλλὰ ποῦ ὁ διοικητὴς εὑρίσκεται; ποῦ εἶνας ὁ σκληρός; ποῦ καταπνίγει τὰς τῆς συνειδήσεώς του τύψεις;

‘Ο Μαζέππας σύνοφρος καὶ ἄφωνος, κάθηται ἐν τῷ δώματι τῆς νέας, ἥτις οὐδὲν γινώσκει περὶ τῆς τοῦ πατρός της ἐγκαθείρξεως· κλίνει τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς κλίνης, ἔνθα αὔτη κοιμᾶται, λέγων καθ’ ἑαυτόν· «δὸ ἀνόντος Κοκκεού-βένης θ’ ἀποθάνη· οὐδεμίᾳ χάρις· δόσον προσεγγίζω πρὸς τὸ τέρμα, τοσοῦτον αὐστηρότερον συμφέρει πρὸς τοὺς ἔχθρούς μου νὰ προσφέρωμαι, καὶ πρὸς τοὺς ἀποποιουμένους ὑπὸ τὸ σκῆπτρόν μου γὰρ ὑποκύψωσιν· δὸ συκοφάντης καὶ δ ὄμοιός του ἀπολεσθήτωσαν».

Τότε ρίπτων ταχὺ ἐπὶ τῆς κλίνης
βλέμμα προστιθησιν:

•Ω Θεέ ! αῦτη τι θὰ γείνη, δταν ἀ-
κούσῃ τὴν φρικαλέαν ἀγγελίαν ; μέχρι
τοῦδε ἀγνοεῖ τὸ πᾶν ! ἀλλὰ τὸ μυστικὸν
δὲν δύναται νὰ κρυθῇ ἐπὶ μακρότερον· τοῦ
ὁλεθρίου πελέκεως ἢ πτώσις καθ' ἄπασκν
τὴν Οὐρανίαν θ' ἀντηγήσῃ· ἡ φήμη θὰ
περιπτάται τὴν ἀπαισίαν ἀγγελίαν δια-
σπείρουσα . . . ξῆδη βλέπω διὰ τίνα ὁ οὐ-
ρανὸς τηρεῖ τὰς αὔστηροτέρας δοκιμασίας
. . μόνος ἐκείνος τὸν κεραυνὸν νὰ προκα-
λέσῃ δύναται δτας μίαν γυναικα πρός τὴν
μοιράν της δὲν θρυμώσεν. Ἀφροδύνη ἔστιν ἡ
ὑπὸ τὸν αὐτὸν ζυγὸν ὑπόζευξις τολμηροῦ
πολεμιστοῦ καὶ δειλῆς δορκάδος. Διέποσε

μίαν ἀσυνεσίαν, ἥδη ἀποτίω τὴν ποινήν.
"Απαντα τ' ἀνθη ἔκεινα, ἀπερ ἐύφρόσυνον
τὴν ὑπαρξίαν ποιοῦσιν, αὕτη εἰς προῖκα μοι
ἀπήνεγκεν, αὕτη περιέστεψε τὸ χαλεπόν
μου γῆρας . . . καὶ τί ἔγω τῇ προσφέρω
εἰς ἀνταμοιβήν; . . . ποῖον δῶρον τῇ πα-
ρασκευαζώ; . . . οἶμοι τῷ δειλῷ! . . . »

Καὶ ὁ Μαζέππας τὴν ὁραίαν θεωρεῖ ἡ-
σύχως κοιμωμένην. Τὰ χείλη εἰσὶν ἡμί-
κλειστα, ἡ πνοὴ κανονική· βροχέως ἡ καρ-
δία πάλλει ἐν τῷ χιονώδει ἔκεινω στήθει
... 'Αλλ' αὔριον! . . . ὁ Μαζέππας ἀπο-
στρέψει ἀπὸ τῆς αἰλίνης τὸ πρόσωπον πρὸ
τῆς ἴδεξ ταύτης, καὶ μὲ βραδέα βήματα
διευθύνεται πρὸς τὸν μονήρη κῆπόν του.

‘Η νῦ έστι προεῖκα’ διαφανής ὁ οὐρανός· λαμπροὶ οἱ ἀστέρες. ‘Ο ἀήρ ἀπηρτός κοιμάται ἐν τοῖς ὄρεινοῖς σπηλαίοις· Μόλις ὑποτρέμει τὸ ἀργυροειδὲς φύλλωμα τῶν αἰγίσιρων. ’Ιδέκι ζοφεραὶ ἔγειρονται καὶ περιστρέφονται ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ Μαζέπη. Αἱ τῆς νυκτὸς λαμπάδες τὸν παρατηροῦσι καὶ τὸν κατοπτεύουσιν, ώπερ κατασκόπου ὅμματα. Αἱ αἴγειροι τεταγμέναι ἐπὶ μακρᾶς σειρᾶς, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν σείσουσαι τὴν κεφαλήν, μεταξὺ τῶν ψιθυρίζουσιν, ως ἐν δικαστηρίῳ δικασταί. ‘Ο ἀήρ ἔστι θερμός, ως καμίνου φλόξ.

Θηριώδης κραυγή, συγκεχωμένος στεναγμός φαίνεται έξερχόμενος τῶν τειχῶν τοῦ φρουρίου. "Ισως ἦχος ἦν φυνταστικός, νυκτοκόρακος βρυγμός, η θηρίου ωρυγή, η τριγμός βασάνων. Ό Μαζέππας, συνερχόμενος, ἐν τῇ τεταμένῃ καὶ πενθίμῳ κραυγῇ ἔκεινη διεύτολμου ἀπαντᾶ κραυγῆς, μετὰ τῆς πολεμικῆς φωνῆς ἔκεινης, ην τοσάκις ἀνύψωσεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς σφαγῆς καὶ τῆς δόξης, δτε κατήρχετο ζωηρὸς εἰς τὴν φοβερὰν συμπλοκὴν μετὰ τοῦ Σχμπιέλα, τοῦ Γαμαλέα, καὶ αὐτοῦ τοῦ Κοκκινού-βεη, ἥδη κατηγόρου του.

‘Η διαυγής ἡώς διαπορφύροι τὴν ἀνατολήν· ἀναγεννῶνται αἱ κοιλάδες, οἱ λόφοι, αἱ πεδιάδες· περιχρυσοῦνται αἱ τῶν δασῶν κορυφαί, διαλευκαίνεται ὁ ροὔς τῶν ποταμῶν. Πχνταχοῦ εἰσδύει· ή ἡδεῖα πωιανὴ κίνησις. ‘Ο ἄνθρωπος ἐγέισται.

‘Η Μαρίκια είσετι κοιμάσται, καὶ κοιμώ-
μένη ὄνειρεύεται γλυκέως. Αἴρνης, ἐν τῷ
μέσῳ τοῦ ὑπνου, ἀκούει βῆμα προβατίνον
πρὸς τὴν κλίνην της, καὶ χειρα θίγουσαν
τοὺς πόδας της. Διανοίγει τὰ ὅμματα, καὶ
τὸ ἔναγκες ἀνέβαε. Άκηρος οὐτοῦ ἐ-

τι ανακατεῖται αμεσώς, ωχρούωντα εκ της εύφροσύνου ἀντανακλάσεως τοῦ ἀνατέλλοντος ήλιου. 'Εκτείνει μειδιῶσα τοὺς λευκοὺς βραχίονας, καὶ φιθυρίζει μετὰ συμπαθοῦντος φωνῆς : «εἰσαί σύ, Μαζέππα;» 'Αλλ' ὁ ἀπαντῶν δὲν είναι δὲ Μαζέππας... Θεέ μου! 'Η Μαρία ἐκπλαγεῖσα θεωρεῖ πέριξ καὶ βλέπει... βλέπει τὴν μητέρα της!

Ἡ μήτηρ. Σιωπή, μη ἀπολεσθῶμεν ἀμφότεροι. Ἐνταῦθα λάθρα ὑπὸ τὸ σκότος εἰσῆλθον, ὅπως μίαν χάριν σοὶ ζητήσω. Σήμερον ἔσται ἡ τιμωρία. Μόνη σὺ δύνασαι ν' ἀφοπλίσῃς τὸν Μαζέππαν. Σῶσον τὸν πατέρα σου.

‘Η θυγάτηρ. Τί πατέρα, τί τιμωρία;
‘Η μήτηρ. Πῶς; δὲν γινώσκεις;. . Και
μως δὲν ζῆς ἐν ἔρημῳ. Ζῆς ἐν ἀνακτόρῳ.
Ωρειλες νὰ γινώσκης ὅτι ὁ Μαζέππας δύ-
χται τὸ πᾶν ὅτι εἶναι ἐκδικητικός ὅτι
Τσάρος τὸν πιστεύει... ἀλλὰ καταλαμ-
άνω εἰς τὸν Μαζέππαν θυσιάζεις τὴν ι-
ιαν σου οἰκογένειαν· κοιμᾶσαι, ἐνῷ ἀνα-
ινώσκεται ἡ τρομερὰ ἀπόφασις κοιμᾶσαι,
ἐνῷ ἀκονίζεται ὁ πέλεκυς· κοιμᾶσαι, ἐνῷ
δῆμιος ἐγέρει τοῦτον ἐπὶ τῆς τοῦ πα-
ρός σου κεφαλῆς! Οἴμοι ὅπόσον ἥδη πα-
αλλάξσομεν! ... Μετανόησον, φιλτάτη θύ-
ατερ! φιλτάτη κυρία, δράμε, πρὸ αὐτοῦ
ονυπέτησον, σῶσον τὸν πατέρα, γενοῦ ὁ
υτρωτής μας ἄγγελος· εἰς λόγος σου θὰ
άρμψῃ τὴν καρδίαν ἐκείνην, ἐν βλέψιο
σου θὰ συντρίψῃ τὸν πέλεκυν... σπεῦσον,
λαῦσον, ικέτευσον ὁ διοικητής δὲν θὰ σοι
ρυθῇ. χάριν αὐτοῦ τὴν τιμὴν ἐλησμό-
νος, τοὺς γονεῖς, καὶ τὸν Θεὸν αὐτόν.

Η θυγάτηρ. Τί ἀκούω!... ‘Ο πατέρας...
οὐ Μαζέππα ... τιμωρία... ἡ μήτηρ είναι
δῷφ, εἰς τὸ φρούριον’ τούτο ἡ μήτηρ μὲ
τετεύξει .. ὅγι, ἡ παρολαληρῶ ἡ ὄντεις εύουματι...’

Ἡ μήτηρ. "Οχι, οχι πρὸς Θεοῦ· δὲν εί-
χι ὄντειρον, δὲν είναι παραισθησία.. Πώς
σέτι ἀγνοεῖς ὅτι ὁ πατήρ σου, ἐκ λύσσης
ναλισκόμενος, νὰ βαστάσῃ μὴ δυνάμενος
ἥς θυγατρὸς τὴν ἀτιτάξιαν κατηνόρωσε

παρατηρούσεν τὴν αἰχμαλών, κατηγοροῦσε
ρός τὸν Τσάρον τὸν διοικητήν, μυρίσας
ποκαλύπτων φιλοδόξους προθέσεις, μυρίσας
ιτίξ; δῆτι, τῆς ἀληθείας μαρτυρίους, ἂν μὴ
οὐ θάνατος τὸν σώσῃ ὁ Θεός, σήμερον θὲλε
μιμωροθῆναι διαταγῇ τοῦ ἀντιπάλου του,
παντος παρόντος τοῦ στρατοῦ; .. — δῆτι
ντοσούτῳ κεκλεισμένος διαιμένει ἐν τῇ
ὅρει τοῦ φρουρίου;

*Ἡ θυγάτηρ. Θεέ μου, Θεέ μου!... σή-
ερον!... οἴμοι, ἀθλιε πάτερ!*

Καὶ ἡ κόρη ἐπανακλίνει ἐπὶ τὴν αλίνην,
σπερ πτῶμα, ψυχρά.

‘Η πλατεῖχ γέμει ἀνθρώπων· ἔξαστρος-
τουσι τὰ δόρατα· ἀντηγεῖ τὸ τύμπανον.
Ιἱ πετεῖς καλπάζουσιν· οἱ πεζοὶ ἐν περα-
άζει βίσινουσι. Τὸ πλήθος πλημμυρεῖ· αἱ
χοδίαι πάλλουσιν.

Ο δῆμιος, τὸ θῦμα ἀνχρένων, περιπατεῖ
πι τοῦ ἀτίμου βάθρου παιδῶν. Ὁτὲ μὲν
κταβίζει τὸν βαρὺν πέλεκυν καὶ τὸν ἀ-
κπηδᾶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, ὅτε δ' ἀστε-
τεῖται καὶ γελᾷ μὲ τὸ εὕθυμον πλήθος.
ἰ φωνῇ τῶν γυναικῶν, αἱ λογομαχίαι,
ἢ σκώμματα, ὁ ψιθυρισμὸς πανταχοῦ ἔχ-
εινεται... Ἄλλ' ἀλλοῖς θόρυβος ἥδη ἐ-
σίρεται, διν βαθεῖα διαδέχεται σιγή. Κατὰ
αὐλείμματα ἐπακούεται ἵππων ποδοσολή.
Ἴπο φρουρᾶς περιστοιχούμενος προθιάνει
εταὶ τῶν προεστώτων ὁ ἴσχυρὸς διοικη-
τὴς ἐπὶ μέλανος ἵππου... Ἐπὶ τῆς τοῦ
ἰεφ ὄδοῦ, ἵδου, ἀναφαίνεται ἀμάξιον.
ἴαντα τὰ ὅμματα τὰ περίεργα στρέφονται
οὐδὲ ἔκεινο

Ἐν τῷ ἀμαξίῳ ἀκίνητος, πρὸς τὸν Θεόν
ηλλαγμένος, ἐνισχυμένος ὑπὸ τῆς πί-
τεως ὁ ἀθώος Κοκκεού-βενης εὑρίσκεται.

Παρ' αὐτῷ δ' ὁ σύντροφός του "Ισκρας" ή-
ρεμος μένει καὶ γαλήνης.

Σταματᾷ τὸ ἀμάξιον· εἰς τὰ νέφη ἀν-
έρχεται ὁ τοῦ θυμιάματος καπνός· προσ-
άδουσιν οἱ λερεῖς τὸν τῶν νεκρῶν ἑσπερινόν.

Σιγὰ δὲ οὐδέτεροι ὑπὲρ ἀναπάυσεως τῶν
δυστυχῶν ἔκεινων, οὔτινες δέονται ὑπὲρ
τῆς εὐδαιμονίας τῶν καταδιωκτῶν των.
Κατέρχονται ἀπὸ τοῦ ἀμάξιου καὶ ἀνέρ-
χονται ἐπὶ τῆς ἀναβαθμίδος Κάμνει τὸ
σημεῖον τοῦ σταυροῦ δὲ Κοκκιού-βης καὶ
ὑπὸ τὴν ἀγγόνην τίθησι τὴν κεφαλήν. Τὸ
πλήθος σιωπή, ωτπερ ὅμιλος φυσιάτων καὶ
σκιῶν. Οἱ πέλεκυς ἐγείρεται, συρίζει, καὶ
ἡδη... πίπτει μία κεφαλή. "Απασα ἡ πεδίας
θρηνεῖ..." Ετέρα κεφαλὴ σφαδάζει παρὰ τῇ
πρώτῃ ἐπὶ τῆς αἰμοφύρου χλόης. "Οἱ δή-
μοις, γαυριῶν ἐπὶ τῇ δεξιότητι του, ἀρπά-
ζει ἀπὸ τῆς κόμης τὰς δύο κεφαλάς, καὶ
τινάσσονται διὰ τοῦ νευρώδους βραχίονος
δεικνύει ταύτας πρὸς τὸ πλήθος.

"Εξετελέσθη ἡ ποινή. 'Αραιοῦται τὸ
πλήθος ἀπαθές, διασκορπίζεται, καὶ εἰς
τὰ ἴδια ἐπιστρέφει ἔκαστος λαζῶν περὶ
τῶν ἴδιων συμφερόντων. Κενοῦται κατὰ
μικρὸν ἡ πεδίας. Δύο γυναικεῖς τότε, ἐκ
κόπου ἀποκαμοῦσαι, περιειλιγμέναι κόνει,
φρίττουσαι, ἀφικνοῦνται ἐπὶ τοῦ θεάτρου
τῆς ποινῆς. «Βίναι λίκιν ἄργα», ταῖς λέ-
γει διαβάτης δεικνύων τὴν διαλυμένην
ἀγγόνην.

Μελανείμων ιερεὺς ἐδέετο πλησίον, ἐν φ-
ύδο Κοζάκοι ἐπὶ κόρρου θέτετον ἐν φέρε-
τρον.

Σκεπτικὸς καὶ τεθλιμένος ὁ Μαζέπ-
πας, ἀποχωρίζεται τῆς ἀκολουθίας του
καὶ ἀπομακρύνεται τοῦ καταράτου πεδίου.
Τὸν ταράσσει ἡ ἀπομόνωσις, ἐν ἡ εὐρίσκε-
ται. Οὐδεὶς πρὸς αὐτὸν ἔρχεται. 'Αφρίζων
δὲ πόπος τὸν ἐπανχρέψει εἰς τὸ ἀνάκτορα.
Εἰσέρχεται, καὶ: «ποῦ είναι ἡ Μαρία;» εί-
ναι ὁ πρωτός του λόγος. Οἱ ὑπηρέται τρέ-
μοντες, διστάζουσι ν' ἀπαντήσωσι...
«Ο Μαζέππας, ὑπὸ ἐκπλήξεως τραυμεῖ, βαί-
νει εἰς τὸ δῶμα τῆς Μαρίας· ἀφωνον τὸ
εὐρίσκει καὶ κενόν. Κατέρχεται εἰς τὸν
κῆπον· ἐδῶ πλανᾶται καὶ ἔκει, μεταξὺ τῶν
βάτων, ὑπὸ τὴν σκιάδα, παρὰ τὸ ιχθυο-
τροφεῖον· οὐδὲν τῆς προσφίλους του ἔχονς
ἀνακαλύπτει. «Ἐρυγε!». Προσκαλεῖ τοὺς
πιστοὺς ὑπηρέτας, τοὺς ταχεῖς φύλακας.
Προστρέχουσιν ὑπὸ τὸ νεῦμα τοῦ κυρίου
των. Οἱ ἵπποι χρεμετίζουσι. Δικτάσσον-
ται ν' ἀπέλθωτι μετὰ σπουδῆς, καὶ παρευ-
θὺς ἱπτανται πρὸς πάσχαν διεύθυνσιν.

Παρέρχεται ὁ πολύτιμος καιρὸς καὶ ἡ
Μαρία δὲν εὐρίσκεται. Οὐδεὶς ἥκουσεν, οὐ-
δεὶς εἶδε ποῦ αὐτὴ μετέβη. 'Ο Μαζέππας
τρίζει ἐκ λύσσης τοὺς ὄδοντας. Οἱ θερά-
ποντες τρέμουσι καὶ σιγῶσι. Μὲν ἐξωγκω-
μένην τὴν κερδίαν ἐκ πικρᾶς ἀγωνίας δὲ
διοικητής κλείεται ἐν τῷ δώματι του.
Παννύχιος θαταίται ἐγρηγορώς παρὰ τὴν
κλίνη τῆς ώραίας, συντετριμένος ἐν θλί-
ψεως καὶ τύφεως. Πρωτεῖς οἱ διαπεμφέν-
τες ἀναφένονται ὁ εἰς μετὰ τὸν ἀλλον.
Οἱ ἵπποι βίᾳ καὶ μόλις δύνανται νὰ βα-
δίσωσιν οἱ ιμάντες, αἱ ὅπλαι, οἱ χαλινοί,
τὰ ἐφίππια εἰσὶ τεθραυσμένα, ἐσχισμένα,

κεκαλυμμένα αἷματι καὶ ἀρρῷ. 'Αλλ' οὐ-
δεὶς ἀγγέλλει τι περὶ τῆς Μαρίας.

'Ο δρόμος της ἐξηρανίσθη, ωσπερ ἀκτὶς
ἐν τῷ αἰθέρι· ἢ δὲ μήτηρ αὐτῆς ἐν ἔξορικ
καὶ ἐρημίᾳ κατέτριψε τὴν ἀθλίαν ζωήν.

Γ'

'Η θλίψις δὲν ἔμποδίζει τὸν Μαζέππαν
τῆς ἀναπτύξεως τῶν σχεδίων του. 'Επι-
μένων περὶ τὰς ἐπιχειρήσεις του, ἔξακο-
λουθεῖ διαπραγματεύμενος πρὸς τὸν Σουη-
δὸν μονάρχην. "Οπως δ' ἐπὶ μᾶλλον τὰς
ἐνδομύχους του καλύψεις ἀκαθέσεις καὶ ἔξα-
πατήση τοὺς αὐτῷ πιστεύοντας, περιορί-
ζεται ἐπὶ κλίνης καὶ σκαιὰ προσποιεῖται
ἐνύπνια. Περιστοχίζεται ὑπὸ σμήνους ια-
τρῶν, θρηνεῖ, ἐπικαλεῖται τὸν Θεόν ἐκλι-
παρῶν τὴν θεραπείαν του. Οἱ μόχθοι τοῦ
πολέμου, οἱ πόνοι τῆς ζωῆς τὸν ἡγαγον
εἰς τὸν ξέρκη. "Ηδη ἐστὶ πρόθυμος τὸν προσ-
ωρινὸν τοῦτον ν' ἀπολίπῃ κόσμον ἀντὶ τοῦ
αἰώνιου. 'Επικαλεῖται τὴν ἐπικουρίαν τῆς
ὑπὸ τοῦ ὑδρίσθεσης θρησκείας, καὶ ἀρ-
χιεπίσκοπος χέει τὸ ἄγιον ἔλαιον ἐπὶ τῆς
λευκῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπιόρκου Μαζέππα.

Μάτην ἡ Μόσχα τοὺς ἐπιθυμητοὺς ξέ-
νους ἀναμένει, καὶ κρύφα παρασκευάζει ἐ-
πισήμους τελετὰς πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ Σου-
ηδοῦ, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀρχαίων ἐχθρικῶν
τάφων. 'Αλλ' ὁ Κάρολος αἴφνης ἐπανα-
στρέψει τὸν πόλεμον εἰς Οὐκρανίαν.

'Η μεγάλη ημέρα προσεγγίζει 'Ο Μα-
ζέππας ἐπιστρέψει εἰς τὴν ζωήν. 'Ο ψυ-
χορραγῶν ἔκεινος, ὅστις χθὲς ἔμελλε νὰ
κατέληθε εἰς τὸν τάφον, ἰδοὺ ἀνεγείρεται,
ἰδοὺ προκαλεῖ τὸν μεγάθυμον Πέτρον.
Δράττει καὶ γυμνοῦ τὸ ξίφος πρὸ τοῦ πα-
ρατεταγμένου στρατοῦ του, καὶ ὅρμητι-
κὸς καλπάζει εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Δέσηνς.
"Ο πρὸ μικροῦ κενυφῶς καὶ τεθραυσμένος
ὑπὸ τὸ τῶν χρόνων βάρος αἴφνης ἀνεγεί-
ρεται ὑγιὴς καὶ ρωμαλαῖς, ὅμοιος πρὸς
τὸν πανούργον ἔκεινον, ὅστις ἐπέταξε τὴν
βακτηρίαν περικοσμηθεὶς τὴν τιάραν. Τὸ
ἀπίστευτον ἀγγελματίζεται ἐπὶ τῶν
πτερῶν τῆς φήμης. 'Η Οὐκρανία φρίσσει
ἔξι γανακτήσεως καὶ κράζει: «Αὐτὸς προ-
δίδει τὸν Πέτρον, καὶ ἐξευτελίζει ἀτιμά-
ζων τὰς σημαῖας μας πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ
Καρόλου». Ταχεῖα ἡ ἀγανάκτησις, ωσπερ
φλόξ, μεταδίδεται. 'Ανάπτει ὁ ἐμφύλιος
πόλεμος.

Τίς θὰ παραστήσῃ τὴν ὄργην τοῦ Πέ-
τρου; Τὸ ἀνάθυμα βρούνται ἐν ταῖς μητρο-
πόλεσιν· ὁ δῆμος ἀποτεφροῖ τὰς εἰκόνας
τοῦ Μαζέππα. Τὸ ὑπέρτατον συμβούλιον
τὸν ἀποκηρύγγειει καὶ ἀναγκορεύει διάδοχον.
'Απὸ τῶν ἐρήμων τοῦ Ιενισέϊ ἀνακαλεῖ ὁ
Πέτρος τοῦ Κοκκιού-βην καὶ "Ισκρα τὰς
οἰκογενείας. Σμίγων τὰ δάκρυά του μετὰ
τῶν ἴδιων των, τοῖς δαχφίλευσι εὔνοιαν
καὶ τιμᾶς, τίτλους καὶ ἀγαθά. 'Ο τοῦ
Μαζέππα ἀνταγωνιστής, ὁ εὐτολμος Πα-
λένης, ἀπὸ τῶν στεππῶν τῆς Οὐκρανίας,
ἔνθα ἐμχραίνετο ἐξόριστος, προσέρχεται
εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Τσάρου. 'Η ἐπα-
νάστασις, εἰς ἑαυτὴν ἀφεθεῖσα, χαλαροῦται
καὶ ἐξασθενεῖται. 'Ο τολμηρὸς Τσέτσελ
καὶ ὁ ἡγεμών τῶν Ζαπορόγκων ἀφίνουσι

τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ἱκριώματος. Καὶ σὸ-
ῦ ἀποθάνης, ὃ εὐνοούμενε τῆς τύχης,
ἄμα φθόγης πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Πουλ-
τάβας

'Ο Τσάρος πανστρατιθάνατος εἰς
Πουλτάβαν. 'Επιπίπτει ωσπερ κεραυνός.
Οἱ δύο στρατοὶ πολιορκοῦσιν ἀλλήλους ἐν
τῷ μέσῳ τῆς πεδιάδος. Οὕτως ὁ μυναρά-
χος, ἥδη ἐν διαφόροις μάχαις συμπλα-
κεῖς, πάντοτε ἐξ αἰματος τρεφόμενος,
προσεγγίζει τὸν ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἀνα-
μένομενον πολέμιον. 'Ο ισχυρός Κάρολος
δὲν βλέπει περὶ τὸν Πέτρον τὰ ἐν Νάρη
διασκορπισθέντα ἀπόλεμα πλήθη, ἀλλ' ἀ-
ναριθμητα γεγυμνασμένα στρατεύματα, ἀ-
ξιωπλισμένα, εύκινητα, καρτερικά, ἀπειλη-
τικά καὶ ἐξαστραπτούσας λόγχας.

'Ο Κάρολος εἰπεν: «αὔριον ἡ μάχη».
Ο ὑπνος βασιλεύει ἐν τοῖς στρατοπέ-
δοις. 'Εν μιᾷ μόνον σκηνῇ ἀκούεται ἔτι
ψιθυρος.

— Ναί, 'Ορλίκ μου, ἀναγνωρίζω ὅτι
ἐπιπέδουσιν πρὸς τὸν Κάρολον συμμαχή-
σαντες. Οὐδὲν ἔχει οὗτος τῶν προτερημά-
των, ἀπερ πυντώσι τοῦ συνιτώσι καλὸν στρατηγόν.
Θὰ δινηθῇ νὰ νικήσῃ δις ἡ τρίς καλπά-
ζων νὰ μεταβῇ, ὅπως ζητήσῃ δεῖπνον
παρὰ τοῦ ἔχθρου· εὐγενῶς ν' ἀστειεύηται
ἐπὶ τῶν πλησίον του ἐκρηγνυμένων βομ-
βῶν· νύκτωρ, ἐν σιγῇ βαθειᾷ, τὰ ἔχθρικα
νὰ προσεγγίζῃ χαρακώματα· ν' ἀνεγείρῃ
Κοζάκον ἀπὸ τοῦ ἐφιππίου του καὶ νὰ τῷ
δαψιλεύσῃ πληγαίς, ἀλλὰ δὲν δύναται ν'
ἀγωνισθῇ πρὸς ισχυρὸν καὶ καρτερικὸν ἀν-
τίπαλον· θὰ ἐπειθύμει νὰ διαικῆ τὴν τύ-
χην, ωσπερ τάγμα, μὲ τὴν κρούσιν τοῦ
τυμπάνου. Είναι ἀπερίσκεπτος, ἀνυπόμο-
νος, ισχυρογνώμων, ὄργιλος· ἀνοήτως πε-
ποιθώς ἐπὶ τῷ ἔκαυτοῦ ἀστέρι, κρίνει περιτ-
τὴν τὴν φρόνησιν· ἐκ τῶν πρώτων ἐπιτυ-
χιῶν ἐκθαμβωθεὶς δὲν προσέχει εἰς τὴν
πραγματικὴν ὑπεροχὴν τῶν ρωσικῶν δυ-
νάμεων. Γέρων, ὁς είμαι, δὲν ἔπειρε νὰ φαν-
τισθῶ ὑπὲρ ἐνὸς ἀδύνου· ἀρέθην νὰ παι-
χθῶ ἐκ τῆς ἐπιφανείας, ως ἀπειρον καὶ
ἀνίσχυρον παιδίον.

— Ορλίκ. "Ας ἀναμείνωμεν τὴν ἔκβασιν
τῆς μάχης. Μένει καιρὸς ἔτι νὰ διαπρα-
γματευθῶμεν πρὸς τὸν Πέτρον καὶ νὰ ἐπα-
νορθώσωμεν τὸ ἡμέτερον σφαλμα. 'Ο Τσά-
ρος ηττηθεὶς ὑπὸ ημῶν, δὲν θ' ἀποποιηθῇ
τὴν συγγράμην καὶ τὴν συμμαχίαν του.

— Μαζέππας. Ούχι είναι πολὺ ἀργά. 'Ο
Τσάρος τῶν Ρώσων δὲν δύναται νὰ διαλ-
λαγῇ πρὸς ἐμέ. "Ηδη ἀπὸ μακροῦ χρόνου
ἀπεφασίσθη ἡ τύχη μου. Πρὸ τοσούτου
χρόνου βραζῶ ἐξ ὄργης καὶ ἐκδικήσεως. "Α-
κούσον, ὅτι θὰ σοὶ εἴπω: "Ημέραν τινὰ
συνέτρωγον ὑπὸ τὰ τείχη τοῦ Αζόρφ, ἐν
τῇ σκηνῇ τοῦ ἀγρίου Πέτρου. 'Ο οίνος ἐ-
κόχλαζεν ἐντὸς τῶν κυπέλλων, καὶ τὸ ἡ-
μέτερον ἐπίσης αἷμα ἔβραζεν ἐκ τῆς δια-
φωνίας. Λέγεις σκληρά διέφυγεν ἀπὸ τοῦ
στόματός μου. Οἱ συμπόται ὠχρίσαν. 'Ο
ἐξοργισθεὶς ἡγεμὼν ἀφῆκε νὰ πέσῃ τὸ πο-
τήριον, καὶ ἀπειλητικὸς ἔσυρε τὸν λευκόν
μου μύστακα. Νὰ καταπνήξω ἡναγκάσθην
τὴν προσβολὴν ἐκείνην· ἀλλ' ἐν τῷ καρδι-
ώδησα τοῦ Τσάρου. Τὴν έκδίκησιν ἐν τῷ

στήθεις ἔθρεψκ, ωταπέρ μάτηρ τὸ προσφιλές νηπίουν. Ἀνέμενον τὴν καταλληλον στιγμήν παρέστη. Ἐκδικητὴν δὲ οὐρανὸς τὸν Κάρολον ἔξελεξε· τὸ τοῦ Μαζέππα σῆμα οὐδέποτε θὰ ἔξαλειφθῇ τῆς μνήμης του. Ἡ ἀκανθα τοῦ στέμματός του εἴμαι. Θὰ παρέδιδεν εὐχαρίστως τὰς μεγίστας αὔτου πόλεις, τοῦ βίου του τὰς ὥραιοτέρας ὥρας, ἀν πάλιν ἡδύνατο νὰ μὲ σύρῃ ἀπὸ τοῦ μύστακος... Μᾶς μένει ἔτι μία ἐλπίς.

Οὕτως δὲ ἀπατεών λαλήσας ἐσιώπησε καὶ εἰς ὅπον κατεκλίθη.

Ἡ νέα ἡώς λάμψει ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος. Τὰ τηλεόλαχον δην κροτοῦσιν ἐπὶ τῶν λόφων καὶ κοιλάδων. Ἀτμὸς πορρυρόχρους ἀνεγείρεται κυματίζων κατὰ τὸν χρυσίζομενον ἀέρα ὑπὸ τῶν πρωΐων ἀκτίνων. Τὰ τάγματα συντάσσονται· οἱ σκοπευταὶ διασκορπίζονται κατὰ τὰς λόχμας. Αἱ βόρειαι ἐκρήγνυνται· αἱ σφαῖραι συρίζουσι· τὰ ξίφη ἐκπούνται. Οἱ Σουηδοὶ ὑπεκφεύγουσι τὸ πῦρ τῶν χαρακωμάτων· τὸ ἵππικὸν ταλαντεύεται καὶ στρέφει· τὸ ἀκολουθεῖ τὸ πεζικὸν καὶ τὸ ἐνισχύει διὰ τῶν βαρειῶν καὶ πυκνῶν του τάξεων. Ἡ πένθιμος πεδίας συνταράσσεται καὶ διαφέγγεται πολλαχοῦ· ἀλλ᾽ ἐκ διαφόρων σημείων καταφίνεται· διὰ τὸ ἀστατος τύχην κατὰ τὴν μάχην ταύτην συναγωνίζεται τοῖς Ρώσοις. Αἱ Σουηδικαὶ σειραί, ὑπὸ τοῦ μοσχοβιτικοῦ πυροβολικοῦ ἀποκρουσθεῖσαι, συγχίζονται καὶ πίπτουσιν, οἰονεὶ ὑπὸ δρεπάνου θεριζόμεναι. Ὁ Ρόζεν καταφεύγει εἰς τὰς τῶν ὄρέων φάραγγας· δὲ γενναῖος Σλίπενμπακ παραδίδεται αἰχμάλωτος. Οἱ Ρώσοι τρέπουσι τοὺς Σουηδοὺς καὶ τοὺς διασκορπίζουσιν ὅμιληδόν· τῶν σημαῖων σκοτίζεται ἡ λάρμψις, καὶ τῇ ἐπικουρίᾳ τοῦ Θεοῦ τῶν πολέμων, πᾶν ἡμῶν βήμα πρὸς τὰ πρόσω ἐστὶ θρίαμβος· Τότε δὲ ἐμπνευσθεῖσα τοῦ Πέτρου φωνὴ κραυγάζει: «Θάρρος πρὸς Θεοῦ!» Ἐξέρχεται τῆς σκηνῆς του περιστοιχούμενος ὑπὸ ἀξιωματικῶν. Οἱ ὄφθαλμοί του ἐκ χαρᾶς ἔξαστράπτουσιν. Ἡ δύσης του ἐμποιεῖ τρόμον. Αἱ κινήσεις του εἰσὶ βίαιαι. Εἶναι ὥραῖς, εἶναι φοβερός, ὁσπερ ἔξολοθρευτής ἄγγελος.

Προσέρχεται δὲ πιστός του ἵππος. Ὁρμητικὸς καὶ ἡμέρος φρίσσει δὲ εὐγενής ἵππος, μακρόθεν τὸ πῦρ ὀσφραινόμενος καὶ τὴν σφραγήν τινάσσει τὴν χαίτην, ρίπτει σπινθήρας ἀπὸ τῶν ὄμμάτων, καὶ, ὑπερήφανος διὰ τὸν ἀναβάτην, δρμῷ εἰς τὸ πυκνότερον τῆς μάχης.

Οἱ ἥλιοις εἰσέρχεται εἰς μετημόριαν καὶ χειμάρρους φλογὸς χύνει. Ἀναπαύονται οἱ πολεμισταί, ὁσπερ οἱ θερισταί. Οἱ Κοζάκοι ἐπαναστρέφουσιν. Ἀνασχηματίζονται τὰ διασκεδασθέντα τάγματα. Τὰ πολεμικὰ ὅργανα σιωπῶσι. Τὸ πυροβόλον δὲν βροντᾷ ἀπὸ τῶν λόρων. Ἐν τῇ εὐρείᾳ πεδιάδι διαχέεται ἀμετρον ζήτω. Ὁ Πέτρος φάνεται εἰς τοὺς στρατιώτας του.

Διέρχεται ταχέως πρὸ τοῦ πλήθους, ὁσπερ Ἀρης κρατερὸς καὶ γαλήνιος. Τῷ βλέμματι καταμετρᾷ τὸ ἔδαφος. Ἐν πυκνῷ πλήθει τὸν ἀκολουθοῦσιν οἱ ἐν πάσαις τῆς τύχης ταῖς μετατροπαῖς, ἐν πᾶσι τοῖς μόχθοις τῆς κυθερήσεως καὶ τῶν πολέ-

μων πιστοί του φίλοι, οἱ Σκερεμετιέφφ, οἱ Βρούκε, οἱ Βούρ, οἱ Ρέπνιν.

Οἱ Κάρολοις ἐν τούτοις κεκλιμένος ἐν φορείφ, φερομένῳ ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν του, ωχρός, ἀκίνητος, βαρέως τετρωμένος ποιεῖται ἀπαρίθμησιν τῶν δεκατισθέντων στρατῶν του. Οἱ ἀξιωματικοὶ τὸν ἀκολουθοῦσιν. Εἶναι εἰς βαθυτάτην σκέψιν βεβοθισμένος. Ἡ δύσης του δηλοῖ τὴν ταραχήν, ἡτις τῷ σπαράσσει τὴν καρδίαν. Θὰ ἐνόμιζε τις διὰ τὸν ἀπαισικα μάχη ἀφήσει τὸ αἰσθημα καὶ τὸ λογικόν του. Νεύει τῇ δεξιᾷ καὶ παρχυτίκα οἱ Σουηδοὶ ἐπὶ τῶν Ρώσων ἐφορμῶσιν.

Ο αὐτοκρατορικὸς στρατὸς βαδίζει κατὰ τοῦ βασιλικοῦ ἐν μέσῳ φλογῶν καὶ καπνοῦ. Ἄρχεται ἡ μάχη, ἡ μάχη τῆς Πουλτάβης!

Ἐν τῇ τοῦ ἀγῶνος πυρκαϊδῃ, ἐν τῇ τῶν ἀκοντίων διαπύρῳ χαλάζῃ, ἀλλὰ φλαγγες ἀντωθοῦσιν τὸ σπερ πύργοι, πίπτουσιν ἀπηρηκοῖαι, ἀναπληροῦνται ὑπὸ ἀλλῶν, αἰτίες καὶ αὐταὶ μετὰ μικρὸν δάκνουσι τὴν γῆν. Τὰ ξίφη διασταυροῦνται. Οἱ φαλαγγῖται, ἐνδεδυμένοι σιδηρον, ἴπτανται, ὁσπερ νεφέλη θυελλώδης. Αντηχοῦσιν οἱ χαλινοί, τὰ ξίφη οἱ ἵππεις δρμῶσιν ἐμμανῶσι καὶ κατακόπτωνται. Αἱ μεταλλικὲς σφαῖραι σωρεύουσιν ἐπὶ πτωμάτων πτώματα, προσπηδῶσι, βρυχῶνται ἐκρήγνυνται, περιστρέφονται· ἐν τῇ κόνει καὶ βράζουσιν ἐν τῷ αἰματι. Οἱ Σουηδοί, οἱ Ρώσοι ἀνατρέπονται, τραυματίζονται, κεραυνοῦσι, θεριζόνται. Πανταχοῦ βρονταὶ τηλεόλων καὶ τυμπάνων, θρήνοι, ὥρυγμοι, καλπασμοί, χρεμετισμοί· πανταχοῦ θάνατος καὶ φόδης.

Πρὸ τῆς συγχύσεως καὶ τῆς διαταράξεως οἱ ἀρχηγοὶ ἡρέματα παρατηροῦσι τὴν μάχην, κρίνουσι πάσταν κίνησιν τῶν στρατῶν, προλέγουσι τὴν ἡτταν ἢ τὴν νίκην ἐκάστης ἐφόδου, καὶ συσκέπτωνται χαμηλοφόνως.

Αλλὰ τίς ἐστὶν δὲ πολιοὺς ἐκεῖνος ἡρως, δὲ πλησίον τοῦ Τσάρου, ὑποβασταζόμενος ὑπὸ δύο Κοζάκων, ἐκ βαθυτάτου ζήλου διαφλεγόμενος, παρατηρεῖ πεπειραμένῳ διμυατὶ τὰς κινήσεις δύο στρατῶν; Δὲν θ' ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ ἵππου πλέον καὶ ὑπὸ τὴν πρόσκλησίν του δὲν θὰ δράμωσι πλέον οἱ Κοζάκοι πανταχόθεν. Ο γηραιός Παλένης ἐν τῇ ἔξορική λευκάνθη καὶ ἡδη ἐγγὺς ἐστατεῖ τοῦ τάφου. Ἀλλὰ διεκτί οἱ ὄφθαλμοί του ἀστράπτουσι; Διειτί τὸ τραχύτου μέτωπον καλύπτεται ὑπὸ σκιᾶς ἀγχαντήσεως, μελαντέρας τῆς νυκτός; Ποῖον αἰσθημα τὸν ἔξοργος; Ίσως ἐν τῷ καπνῷ διέκρινε τὸν ἔχθρον του Μαζέππαν καὶ πρὸ τῆς φρικώδους θέας τὸ ἀνίσχυρον γῆρας του καταράσσει· Ναί· δὲ Μαζέππας περιφροντις παρατηρεῖ τὴν μάχην ὑπὸ πλήθους κυκλούμενος ἐπαναστατῶν Κοζάκων, ὑπὸ συγγενῶν, πρεσβυτέρων, φυλάκων.

Ἐγγὺς πυροβόλον ρήγνυται. Ἀναστρέφει τὴν κεφαλήν δὲ Μαζέππας. Καπνίζει ἡδη τὸ δρπλον ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ Βοιναρόβσκη. Κοζάκος νεαρός, πληγεὶς θανασίμως, σφαδάζει ὀλίγα βήματα μακράν δὲ πλούς του, κόνει καὶ ἀφρῷ κεκαλυμένος,

ἐλευθερωθείς, φεύγει δρομαίως καὶ χάνεται κατὰ τὸ κοκκινίζον πεδίον. Ὁ Κοζάκος ὁρμησεν ἐναντίον τοῦ Μαζέππα, ἐν τῇ χειρὶ φέρων τὸ ξίφος, ἐν τῷ προσώπῳ τὴν ἀπελπισίαν. Ὁ Μαζέππας πλησιάζει τῷ ψυχορραγοῦντι δπως τὸν ἐρωτήση, ἀλλ' ἡδη ἡ ψυχὴ ἀφίπταται. Τὰ σβεννύμενά του δημάτα διηρίζουσι τὸν τοῦ Κοκκινού θηλοφόνον, τὸν ἔχθρον τῆς Ρωσίας, ἡ δὲ παρελυθεῖσα γλώσσα του ἔτι ἐναρθροῖ τὰς λατρευτὰς συλλαβῆς τοῦ ὄντος τῆς Μαρίας.

Παρέστη ἡ τῆς νίκης φράσ· οἱ Ρώσοι καταδιώκουσιν, οἱ Σουηδοὶ ὑποχωροῦσιν· ὁ ἔνδοξος στιγμὴ! ὁ ἔνδοξον θαῦμα! Ποιούσι τελευταίαν προσθοὴν καὶ οἱ Σουηδοὶ τρέπονται εἰς φυγήν. Τοὺς ἐπακολουθεῖ τὸ ἡμέτερον ἱππικόν· ἀμβλύνονται καὶ θραύσονται τιτρώσκοντα τὰ ξίφη· οἱ νεκροὶ καλύπτονται τὸ ἔδαφος ἐν σωροῖς οὕτω συγνοῖς, ὁσπερ σμήνη τῶν μελαίνων ἀκρίδων.

Ο Πέτρος μέγχ παρατίθεται συμπόσιον. Ἐξ εὐτυχίας καὶ δόξης ἀκτινοβολῶν κάθηται ἐν τῷ μέσῳ· Ἐν μέσῳ τῶν τοῦ στρατοῦ ἐπευφημιῶν προσέρχονται οἱ ἀξιωματικοὶ Ρώσοι καὶ Σουηδοί. Ὁ Πέτρος ὑποδέχεται μετὰ φιλοφροσύνης τοὺς περιδόξους αἰχμαλώτους, καὶ πρόποσιν ποιεῖ εἰς τιμὴν τῶν διδασκαλῶν του περὶ τὴν ὑψηλὴν τέχνην τοῦ πολέμου.

Ἄλλα ποῦ διαλλον περιβλεπτος τῶν ξένων ἐκείνων, ποῦ δὲ ἔξοχώτερος ἡμῶν διδάσκαλος, διαγραμματικὸς εἰσηγητής τῆς μάχης, δην δὲ Πέτρος τέλος ὑπερέβαλε καὶ ἐτρόπωσε; Ποῦ δὲ ἀπιστος, διαποστάτης Μαζέππας; Διατί δὲ τῆς Συνηδίας βασιλεὺς δὲν ἐκλήθη εἰς τὸ συμπόσιον; Διατί δὲ διοικητής δὲν ἡχθη εἰς τὸ ἱκριώμα;

Ο βασιλεὺς καὶ διοικητής ἐφίπποι φεύγουσιν δμοῦ διὰ τῶν φιλῶν καὶ συγγλών στεππῶν. Τοὺς συνήνωσεν ἡ μοῖρα· Η αἰσχύνη, ἡ ὄργη, δὲ γγὺς κινδυνος νέχει τῷ μονάρχῃ παρέχουσι δυνάμεις. Δημονεῖ τὴν βαθεῖαν του πληγήν. Κεκλιμένη τὴν κεφαλὴν φεύγει, ὑπὸ τῶν Ρώσων διωχμένη, οὖς μόλις καὶ βίᾳ τὸ θορυβοῦν τῶν ὑπηρετῶν πλήθος δύναται τὸν ἄφηση διόπισα.

Τρέχει παρ' αὐτῷ διαφέροντας τὴν κεφαλὴν περὶ τὸν εύρυν τῆς έφηππης ἐπαυλίου. Διατί δὲ Μαζέππας φρικιδεῖ; Διατί διέρχεται ταχὺς ἐναντι τοῦ οἰκηματος ἐκείνου; Ισως ἡ ἀφωνίς αὐλὴν ἐκείνη, δη κῆπος ἐκείνος, δη πρὸς τὸν λειμῶνα ἀνοικτὴ ἐκείνη θύρα, ἀνακαλούσιν εἰς τὴν μνήμην του ἀρχαῖον φρικτὸν συμβάν;

Ω συλητὰ παντὸς ιεροῦ! Αναγνωρίζεις τὴν ἀλλοτε τοσοῦτο καρμόσυνον διαμονὴν ἐκείνην, ἐν τῇ εὐρήσει δέξαγγελος; τὸν κῆπον, δην θύρα, ἀνακαλούσιν εἰς τὴν μνήμην του ἀρχαῖον φρικτὸν συμβάν;

Ω συλητὰ παντὸς ιεροῦ! Αναγνωρίζεις τὴν ἀλλοτε τοσοῦτο καρμόσυνον διαμονὴν ἐκείνην, δέξαγγελος; τὸν κῆπον, δην θύρα, ἀνακαλούσιν εἰς τὴν μνήμην του ἀρχαῖον φρικτὸν συμβάν;

κείνται ἐπὶ τῆς χλόης μεταξὺ τῶν βράχων. Οὐ νεαρὸς ἡρώς κοιμάται ἥρεμος, μὴ μυρμηγόμενος πλέον τῆς Πουλτάβας. Ἀλλ' ὁ γέρων σύντροφός του ἀνησυχεῖ· δὲν δύναται ν' ἀπολαύσῃ μιᾶς στιγμῆς ἀνάπτωσιν. Αἴφνης φωνὴ τὸν προσκαλεῖ ὑπὸ τὸ σκότος. Ἀνεγείρεται, προκατηρεῖ· βλέπει φάσμα κλίνον ἐπ' αὐτοῦ δι' ἀπειλητικῆς χειρονομίας. Τρέμει ὡσεὶ εὔρισκετο ὑπὸ τὸ ἱκρίωμα. Γυνὴ μὲ τὴν κόμην ἀτακτον, μὲ τοὺς ὄφθαλμούς φλογερούς καὶ κοίλους, ἴσχνή, ὡχρά, πελιδνή, κατεσχισμένη, ἵσταται πρὸ αὐτοῦ ὑπὸ τὰς ἀκτίνας τῆς σελήνης.

Μαζέππας. Εἶναι ὄνειρον; . . . τάχα σὺ εἶσαι, Μαρία; . . .

Μαρία. Σιγά, σιγά, φίλε! Πρὸ ὅλίγου ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ μου μετέβησαν εἰς ὑπονοῦ. . . στάσου . . . εἰμι πορεῖ νὰ σὲ ἀκούσωσι . . .

Μαζέππας. Μαρία! Καῦμμένη Μαρία! Ἐλθε εἰς τὸν ἔχυτόν σου. . . Θεέ μου. . . τί ἔχεις; . . .

Μαρία. Ἀκουσον· ὦ, τί δολιότης! Τί ἀνοστον μῦθον ἐπενόησαν! Αὐτὴ μοὶ εἰπε μυστικὰ ὅτι ἀπέθανεν ὁ καῦμμένος ὁ πατήρ μου, καὶ μοὶ ἔδειξε κρυψίας τὴν λευκήν του κεφαλήν . . . ὡμέ! . . . Πῶς νὰ ἀπαλλαχθῶ ἀπὸ τὰς συκοφαντίας; ἢ κεφαλὴ ἔκεινη δὲν ἥτο ἀνθρώπου, ἀλλὰ λύκου . . . Αὐτὴ ἥθελε νὰ μὲ γελάσῃ! . . . Πῶς δὲν ἐντρέπεται νὰ μὲ περιπικῆῃ . . . Καὶ διατί μὲ κακομεταχειρίζεται; Διὰ νὰ μὴ ἔλιθω μαζῆ σου σήμερον. Θὰ ἥνε ποτὲ δυνατόν;

Οὐ ἐραστὴς τὴν ἀκούει μετὰ βαθείας συμπαθείας. Ἐν τούτοις ἡ Μαρία, παραφερομένη ὑπὸ τῆς παρεστραμμένης φαντασίας της, ἔχακολουθεῖ παραληροῦσα.

Ἐνθυμοῦμαι, ἐπανέλαβε, τὴν πεδιάδα ἔκεινην τὴν θορυβώδη ἔκεινην εὐθυμίαν, τὸν ὅχλον ἔκεινον, τὰς δύο ἔκεινας κεφαλάς. . . Ἡ μήτηρ μου μὲ ωδήγει εἰς τὴν ἕορτὴν ἔκεινην . . . Ἀλλὰ ποῦ ἦσσο σύ; . . . Διατί χωρισμένη σοῦ πλανῶμαι εἰς τὴν φρίκην τῆς νυκτός; Πέμψε εἰς τὸ σπίτι. Γρήγορα! . . . Εἶναι ἀργά! . . . Α, τί ἀνόητοι σκέψεις μοὶ ἀναβαίνουσι . . . Σ' ἐπῆρα δι' ἔλλον, καλέ μου γέρον. . . "Αφες με. Τὸ βλέμμα σου εἶναι τρομακτικόν καὶ ἐμπαικτικόν. Εἶσαι δυσειδῆς. . . Ἐκεῖνος εἶναι ὡραῖος . . . τὸ βλέμμα του φλέγεται ἐξ ἔρωτος, πνέει χάριν καὶ ἥδονὴν τὸ στόμακ του" ὁ μύσταξ αὐτοῦ εἶναι λευκότερος χιόνος, ὁ ἴδικός σου κοκκινίζει ἐξ αἰματος· καὶ ἡ κόρη κλαίει καὶ γελᾷ ἀγρίως, καὶ ἐλαφροτέρα δορκάδος πηδᾷ, τρέχει καὶ ἔχαφνιζεται ἐν τῷ σκότει.

Ἡ σκιὰ ἥραιοῦτο. Ἡ ἀνατολὴ ἔβαφετο πορφυρῷ χρώματι. Οἱ Κοζάκοι ἤνχαπτον πῦρ καὶ ἔβραζον ὄρύζιον. Οἱ ὑπηρέται ὀδηγούσι τοὺς ἵππους εἰς τὰ ὅδατα τοῦ Δνίσεπερ. Ο Κάρολος ἐγείρεται. «Ἐ, ἐ! Μαζέππα, ἐγείρου καριός ν' ἀναχωρήσωμεν· εἶναι μέρα.» Ἀλλ' ὁ Μαζέππας δὲν ἔκομπτο. Ἡ ἀγωνία πιέζει καὶ κόπτει τὴν ἀναπνοήν του. Ἰππεύει σιωπηρὸς καὶ ἀπέρχεται μετὰ τοῦ μονάρχου. Τρομερὸν ὑπῆρξε τὸ τελευταῖον βλέμμα, τὸ τελευ-

ταῖον χαῖρε τοῦ Μαζέππα πρὸς τοὺς διὰ παντὸς ἀπολεπθέντας τόπους.

* * *

Ἐκατὸν ἔτη παρῆλθον. Τι ὑπολείπεται τῶν ὑπερηφάνων, τυραννικῶν βιαίων ἐκείνων δυναστειῶν; ἔξινφανίσθησαν, ἀπὸ τῆς ὄψεως τῆς γῆς, καὶ σὺν αὐταῖς ἔξελιπε πᾶν ἔχνος τῶν αἰματηρῶν αὐτῶν ἀγώνων, τῶν δημόσεων, τῶν κατακτήσεων των. Σὺ μόνος, τῆς Πουλτάβας νικητά, ἀνήγειρας μνημεῖον διαρκεῖς τῷ ὄνομάτι σου, ἐν τῷ κράτει τῆς ἀρκτοῦ, ὑπὸ σοῦ ἰδρυθὲν καὶ πολιτισθέν.

Ἐκεῖ, ἔνθα μακρὰ σειρὰ πτερωτῶν μύλων περιβάλλει τὰ ἡρειπωμένα τοῦ Βενδέρ περιτειχίσματα, ἐκεῖ, ὅπου τὰ βελάζοντα ποίμνια ἡσυχα πλανῶνται περὶ τοὺς τάφους τῶν ἡρώων, διακρίνονται ἐσκορπιμένα λείψανα καλύπτονται, ἡς τρεῖς βαθμίδες, ἡμικεχωσμέναι ὑπὸ χώματος καὶ κεκαλυμμέναι ἐκ βρύων, τηροῦσι τὴν μνήμην τοῦ βασιλέως Καρόλου. Μόνος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν του ὁ τολμηρὸς ἐκεῖνος πολεμιστής ὑπέστη τὴν ἔφυδον τῶν τουρκιῶν ταγμάτων μεταξὺ τῶν τειχῶν ἐκείνων καὶ παρέδωκε τὸ ξίφος, φσερ ὁ Μαζέππας τὴν ράβδον.

Μάτην θ' ἀνεζήτει τις πέριξ τὸν τάφον τοῦ Μαζέππα. Οὐδὲν ἔχνος αὐτοῦ ὑπάρχει. Μόνον ἀπαξ τοῦ ἔτους ἡ ἡγώ τοῦ ἀρχαίου καθεδρικοῦ ναοῦ ἐπαναλαμβάνει τὸ κατηραμένον ὄνομα.

Τὰ δύο ἀθφά τοῦ Μαζέππα θύματα κείνται ὑπὸ τὸν αὐτὸν λίθον. Ἡ ἐκκλησία τὰ ὄστα τῶν ἔθηκε μεταξὺ τῶν ὄστων τῶν πιστῶν καὶ δικαίων. "Ηδη διατηροῦνται ἐν Δικάνῃ αἱ ὑψηλαὶ δρῦς αἱ φυτευθεῖσαι εἰς μνήμην αὐτῶν παρὰ τῶν τεθλιμμένων φίλων.

Ως πρὸς τὴν Μαρίαν . . . Ἡ παράδοσις περὶ αὐτῆς δὲν ὀμιλεῖ. Κάλυμμα ἀδιάρρηκτον καλύπτει τὰ παθήματά της, τὰς δυστυχίας της, τὸ τέλος της. Ἀλλ' ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τυφλὸς ἀοιδός τῆς Οὐκρανίας, ἔδων πρὸ τῶν κατοίκων χωρίου τίνος τοὺς ὑπὸ τοῦ Μαζέππα συντεθέντας ὄμνους, ἀναφέρει ἐν παρόδῳ πρὸς τοὺς νεαροὺς Κοζάκους τ' ὄνομα τῆς ἐνόχου καὶ δυστυχοῦς Μαρίας.

Π. Γ. ΚΟΚΚΟΛΗΣ

ΤΕΛΟΣ

ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΜΟΡΕ

ΛΕΩΝ ΚΑΙ ΙΟΥΛΙΕΤΤΑ

[συνέχεια καὶ τέλος].

Ἄπὸ τῆς προτεραίας ἡ Ιουλιέττα ἡ παρεσκευασμένη διὰ τὴν σκηνὴν ταύτην, διότι, καίτοι ἡ καρδία της ἔπαλλε σφρόδως, δὲ σφυγμός της ἥτοι ἀστακός, τὸ πρόσωπόν της ἐν τούτοις δὲν προέδιδε τὴν συγκίνησιν αὐτῆς.

— Λέων, εἶπε διὰ φωνῆς σταθερᾶς, τὸ μέγαρον, ἐν φερετικόμεθα, εἶναι ἴδι-

χόν μου. Ἐξ αὐτοῦ τοῦ παραθύρου δύνασαι νὰ ἔδης τὰς ἀμαξᾶς μου καὶ νὰ ἀκούσης τοὺς ἵππους μου χρεμετίζοντας εἰς τὴν αὐλήν. Ἀπὸ τοῦ προθαλάμου μέχρι τοῦ δωματίου μου θὰ παρετήρησες βεβαίως μέχρι τίνος σημείου φθάνει ἡ πολυτέλεια εἰς τὸ μέγαρόν μου.

— Ἀλλά, Ιουλιέττα . . .

— Αἱ δαπάναι μου ἀνέρχονται εἰς ἐκατὸν χιλιάδας λιθρᾶς κατ' ἔτος· καὶ ἡ πολυτέλεια τῆς ἀμάξης μου μοὶ στοιχίζει . . .

— Ο Λέων διέκοψε τὴν ἀοιδόν.

— Πρὸς τί αἱ λεπτομέρειαι αὐται; ἀνέκραξεν ἀν ἡσαι πλουσία, τόσῳ τὸ καλλίτερον, Ιουλιέττα μου. Εἰξεύρεις δὲτι καὶ πτωχὴν δὲν θὰ σὲ ἡγάπων ὀλιγάτερον.

— Πιστεύεις, Λέων, ἐξηκολούθησεν ἡ ἀοιδός, δὲτι τὰ πλούτη ταῦτα ἀπέκτησα διὰ τῆς ὑπερόχου ἀξίας μου, καὶ δὲτι τὸ ἀπληροτον εἰς τὰ ἀσματά μου πλήθος πληρώνει τόσον ἀκριβὰ ἔκαστον τόνον τῆς φωνῆς μου;

— Ἀλλ' ὁ πατήρ μας Salvatora μοὶ ώμιλησε διὰ τὸν πλοῦτόν σου αὐτόν.

— Ο πατήρ μου πιστεύει ὅτι πρέπει νὰ πιστεύῃ.

— Δὲν τολμῶ νὰ ἐννοήσω, ἀνέκραξεν ὁ Λέων περιφρέμοντος ὑπὸ τὸ ψυχρὸν βλέμμα τῆς γυναικὸς τῶν ὄνειρων του.

— Τόλμησε λοιπόν, εἶπεν ἡ Ιουλιέττα, ἡτις ἀνυπομονοῦσα ἥγερθη.

— Χάριν, Ιουλιέττα, ἀνέκραξεν ὁ Λέων, μὴ μὲ ἀφίνης εἰς τὴν σκηνὴν αὐτὴν ἀμφιβολίαν, ἡτις εἶναι χιλιάκις χειροτέρα τῆς πραγματικότητος! Σοὶ ὄμνυώ δὲτι οὐδὲν εἰξεύρω, οὐδὲν ἐννοῶ.

— Λοιπόν! εἶπεν ἡ Ιουλιέττα διὰ πνιγομένης φωνῆς καὶ ἀνυψοῦσα τὸ ἡμικαλύπτον αὐτὴν βαρὺ ὄφασμα, ἐννόησον· δὲν είμαι πλέον ἡ Ιουλιέττα ἡ μνηστή σου, ἡ Ιουλιέττα ἡ βοηηή, ἡ ἀοιδός τῆς Νεαπόλεως, ἡ παιδίσκη τῶν παραλίων τῆς Βενετίας καὶ τῆς πλατείας San-Yago· δὲν είμαι πλέον ἡ ἀοιδός του San-Carlo καὶ τῆς Fenice είμαι ἡ Ιουλιέττα του Μελοδράματος, ἡτις πωλεῖ τὴν τέχνην καὶ τὴν καλλονήν της.

— Ιουλιέττα! ἀνέκραξεν ὁ Λέων.

— Ἀλλ' ἔκεινη ἐρυθρισσα ἀπεμακρύνθη.

— Η καλλονὴ πληρόνεται ἀκριβότερα τῆς τέχνης, εἶπε πικρῶς μειδιώσα.

— Ο Λέων ἡθέλησε νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ, ἀλλ' ἡ θύρα ἔκλεισθη. Ἡ Ιουλιέττα ἀπομακρύνθησα τοῦ Λέοντος ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ τάπητος. Ο Λέων οὐδὲν εἶδεν, οὐδὲν ἤκουσεν ἐσταύρωσε τὰς χειράς ἐπὶ τοῦ στήθους· δὲς ἀνθρωπὸς μετανοῶν καὶ κύπτων τὴν κεφαλήν ὑπὸ τὸ καταθλίτον αὐτὸν βάρος. Ἀνεμνήσθη ἔκεινης, ἡτις τῷ συνέτριψε τὴν καρδίαν, καὶ ἀπῆλθε τῆς οἰκίας, ἡς ἡ πολυτέλεια ἐδείκνυε τὸ αἰσχος ἔκεινης, ἦν τόσῳ ἡγάπησεν, ὑποσχόμενος εἰς ἔκυτὸν δὲτι θὰ ἔχῃ τὸ θάρρος νὰ μὴ ἐπανέλθῃ.

E'

— Εν ἔτος μετὰ ταῦτα ἡ Ιουλιέττα ἐ-